

**МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ
ОНКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

*За даними державної звітності, наданими Центром медичної статистики
МОЗ України*

В 2014 році в Україні функціонували 31 онкологічний диспансер, 1 онкологічний центр у м. Київ, 1 міська онкологічна лікарня в м. Дрогобич Львівської області, 596 онкологічних відділень та кабінетів (**Табл. М1, М2**). Кількість онкологічних диспансерів та ліжок скоротилась за рахунок 1 закладу АР Крим (517 ліжок), 1 закладу м. Севастополь (105 ліжок), 4-х закладів Донецької області (870 ліжок) та 3-х закладів Луганської (730 ліжок). В онкологічних диспансерах у 2014 році було розгорнуто 8067 ліжок, в т.ч.: 5959 онкологічних для дорослих, 30 онкологічних для дітей, 1774 радіологічних; структура розподілу ліжок дещо змінилась у диспансерах Закарпатської і Миколаївської областей (**Табл. М5**).

В усіх закладах системи МОЗ України кількість онкологічних ліжок для дорослих в 2014 р. склала 7810 (2,21 на 10 тис. населення), для дітей – 277 (0,36 на 10 тис. дітей), радіологічних і рентгенологічних ліжок – 2084 (0,49 на 10 тис. населення) (**Табл. М3**). Загальний ліжковий фонд для лікування онкологічних хворих порівняно з 2013 роком зменшився на 2 464 ліжка (**Табл. М4**). Забезпеченість ліжками для лікування онкологічних хворих на 10 тис. населення склала 2,4 ліжка, тобто знизилась на 0,4 ліжка в цілому в Україні і на 0,1-3,3 ліжка в Донецькій, Закарпатській, Луганській, Миколаївській областях та м. Київ. Показник забезпеченості ліжками для лікування онкологічних хворих на 1 тис. захворілих в 2014 р. склав 75,6, тобто порівняно з 2013 роком він зменшився у 7 регіонах на 1,2-79,7 ліжок на 1 тис. захворілих, в середньому в Україні - на 1,7 ліжка; одночасно у 18 регіонах забезпеченість ліжками на 1 тис. захворілих збільшилась на 0,3-6,8 ліжок, але не за рахунок зростання ліжкового фонду.

Середнє число днів роботи онкологічного ліжка становило в Україні в середньому 344,4 днів (**Табл. М6**). З суттєвим перевантаженням у 2014 році працювали онкологічні ліжка в Кіровоградській області та м. Київ, найменш завантаженими були онкологічні ліжка в Закарпатській, Івано-Франківській і Полтавській областях. Середня тривалість перебування хворих на онкологічному ліжку складала 10,6 днів - від 6,9 в Луганській області до 14,3 у Миколаївській. Середній показник летальності на онкологічних ліжках в Україні в 2014 році знизився до 0,6%. Середнє число днів роботи радіологічного ліжка у відділеннях складало 372,7 дня, найбільше навантаження на радіологічне ліжко було зареєстровано у Черкаській та Чернівецькій областях і м. Київ (400,0-504,2 днів на рік); на радіологічному ліжку хворі перебували в середньому 21,6 дня - від 16,5 в Кіровоградській області до 25,5 у Одеській (**Табл. М6**).

В 2014 році в системі онкологічної служби України загальна кількість лікарів-онкологів зменшилась на 327 осіб (на 0,05 на 10 тис. населення), в тому числі на 3 дитячих онколога, та на 123 лікаря-радіолога (на 0,02 на 10 тис. населення) (**Табл. М7**). Найвищими показники забезпеченості населення лікарями-онкологами були у м. Київ, Вінницькій, Львівській, Тернопільській, Чернівецькій областях (0,50-0,79 на 10 тис. населення). Найкраще забезпеченим лікарями-радіологами було населення м. Київ, Запорізької та Вінницької областей (0,15-0,23 на 10 тис. населення). Забезпеченість онкологами дитячого населення була найвищою у м. Київ, де працювала майже половина всіх дитячих онкологів країни. В 2014 році 72,4% лікарів-онкологів мали атестаційну категорію, при цьому 41,0% – вищу категорію, а у Вінницькій, Донецькій, Житомирській, Закарпатській, Миколаївській, Одеській, Рівненській та Чернігівській областях питома вага онкологів вищої кваліфікаційної категорії складала половину і більше від загальної кількості (46,3-66,7%) (**Табл. М8**).

У 2014 р. в Україні діяло 47 радіологічних відділень та кабінетів, оснащених 40 довгофокусними і 42 короткофокусними рентгено-терапевтичними апаратами, 97 дистанційними гамма-терапевтичними апаратами та 10 лінійними прискорювачами (**Табл. М9**). Забезпеченість апаратами променевої терапії на 10 тис. захворілих була найнижчою у Київській, Миколаївській і

Харківській областях (5,2-9,0), забезпеченими вище середньоукраїнського рівня були хворі у Волинській, Івано-Франківській, Кіровоградській, Львівській, Полтавській та Чернігівській областях, а у Донецькій, Запорізькій і Рівненській областях цей показник (24,8-28,8 на 10 тис. захворілих) суттєво перевищував забезпечення в інших регіонах. У 2014 році променево лікування закінчили 67 708 хворих; серед них 13,3% не мали пухлинних захворювань, проте у Вінницькій та Одеській областях питома вага таких хворих складала 45,1% та 31,5%, відповідно.

Ендоскопічна служба в Україні у 2014 р. складалась з 843 ендоскопічних відділень та кабінетів, що були обладнані 2533 апаратами, в т.ч. 1490 фіброгастроскопами, 429 фібробронхоскопами, 501 фіброколоноскопом (Табл. М10). Середнє навантаження у 2014 р. на один гастроскоп складало 880 досліджень, на один бронхоскоп – 283 і на один колоноскоп – 252 дослідження; один лікар-ендоскопіст в середньому виконав 1568 досліджень на рік.

Мамографічних досліджень в 2014 р. було виконано 594 942 на 284 апаратах; найбільшим було річне навантаження на один апарат у Черкаській області (5304), що у 2,5 рази вище, ніж в середньому в Україні (Табл. М11). Найбільш інтенсивно мамографічні обстеження жіночого населення проводились у Кіровоградській, Херсонській та Черкаській областях (707,7-912,4 на 10 тис. населення).

В 2014 році в Україні зменшилася до 35 одиниць мережа цитологічних лабораторій, де було виконано в середньому 3540,5 досліджень на 10 тисяч населення (Табл. М12).

Таким чином, матеріально-технічна база онкологічної служби в 2014 році в Україні в цілому зазнала змін, при цьому в ряді регіонів вона, як і раніше, залишається на незадовільному рівні.

Таблиця М1 - Мережа закладів охорони здоров'я України, в яких розміщені онкологічні та радіологічні ліжка

Назва закладу	онкологічні		радіологічні	
	закладів	ліжок	закладів	ліжок
Всього	81	8087	40	2084
Національний інститут раку	1	544	1	56
Онкологічні диспансери	31	5989	31	1774
Обласні лікарні	5	233	2	5
Дитячі обласні лікарні	18	157	-	-
Харківський обласний центр урології та нефрології	1	60	1	20
Міські лікарні	12	374	3	55
Київський міський онкологічний центр	1	470	1	134
Дрогобицька міська онкологічна лікарня	1	60	-	-
Запорізька лікарня швидкої допомоги	-	-	1	40
Полтавська міська дитяча лікарня	1	5	-	-
Центральні районні лікарні	10	195	-	-

Таблиця М2 - Кількість онкологічних відділень (кабінетів) та оглядових кабінетів в лікувально-профілактичних закладах України

Адміністративна територія	Онкологічні відділення (кабінети)	Оглядові кабінети
Україна	596	1 040
АР Крим	-	-
Вінницька	30	36
Волинська	18	26
Дніпропетровська	37	41
Донецька	20	35
Житомирська	23	33
Закарпатська	17	49
Запорізька	31	21
Івано-Франківська	21	49
Київська	18	41
Кіровоградська	18	42
Луганська	14	17
Львівська	30	203
Миколаївська	21	27
Одеська	41	56
Полтавська	30	39
Рівненська	20	24
Сумська	17	42
Тернопільська	21	11
Харківська	42	58
Херсонська	18	24
Хмельницька	27	34
Черкаська	28	57
Чернівецька	16	16
Чернігівська	24	40
м. Київ	14	19
м. Севастополь	-	-